

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

YTO-aamukahvit 29.8.2024

Tuija Artama
Opetushallitus
Ammatillinen koulutus

Ajankohtaista

- Opetushallituksen määräys osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta viimeisteltävänä lausuntokierroksen jälkeen -> julkaisu syyskuussa 2024
- OSTU-opas: [Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ammatillisessa koulutuksessa - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)
- YTO-sivuilla päivityksiä: [Ammatillisten perustutkintojen yhteiset tutkinnon osat | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)
- Uudistuvat tutkinnon perusteet –webinaarisarja [Uudistuvat tutkinnon perusteet -webinaarisarja | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)
- Seminaari: [Save the date: Toinen kotimainen kieli ammatillisessa koulutuksessa - kielitaidon kehittäminen koulutuksen aikana | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

Uudistettu määräys osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta

- Liite 1. Lukio-opintojen vastaavuus ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien osa-alueisiin

	vastaava kurssi	vastaava kurssi	vastaavuus	ympäristö	
Musiikki, Kuvataide sekä Äidinkieli ja kirjallisuus	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	2 opintopistettä musiikin tai kuvataiteen oppiaineen pakollisia opintoja, ja 1 opintopistettä äidinkieli ja kirjallisuus oppiaineen pakollisia opintoja	Taide ja luova ilmaisu	1
Biologia ja Maantiede	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	lukion pakollisissa kursseissa ei ole vastaavaa kurssia	Biologia 3 ja Maantiede 1 ja Maantiede 3 moduulit TAI Biologia 3 ja Maantiede 1 moduulit ja suoritetaan kiertotalous-osaaminen	Kestävän kehityksen edistäminen	1

Nämä vielä tarkastelussa.

Osaamistavoitteista poikkeaminen

Osaamistavoitteista poikkeaminen on mahdollista silloin, kun tutkinnon perusteiden mukaiset osaamistavoitteet ovat kohtuuttomat

- opiskelijan olosuhteiden tai opiskeluhistorian perusteella
- opiskelijan vammaan tai terveydentilaan liittyvistä syistä.
- poikkeaminen tarkoittaa sitä, että opiskelijalta ei edellytetä kaikkea tutkinnon perusteissa määrättyä ammattitaitoa tai osaamista.
- Päätös poikkeamisesta tehdään aina **yksilöllisesti**
- Poikkeaminen voi kohdistua yksittäisiin osaamistavoitteisiin tai koko osa-alueeseen
- Osaan ammatillisia perustutkintoja on määrätty rajoituksia poikkeamiseen tai mukauttamiseen.

Poikkeaminen...

...yksittäisistä osaamistavoitteista

- Merkintä osaamistavoitteista poikkeamisesta (vaikka vain yksi osaamistavoite) tulee tutkintotodistukseen, todistukseen suoritetuista tutkinnon osista ja opintosuoritusrekisteriotteeseen

...koko osa-alueesta

- opiskelijan opintoihin sisällytetään tutkinnon osassa olevien muiden osa-alueiden valinnaisia opintoja poikkeamista vastaava laajuus
 - Voivat olla myös koulutuksen järjestäjän päättämiä "paikallisia" valinnaisia osa-alueita, jotka on kiinnitetty ko. tutkinnon osaan

Huomioita osaamistavoitteista poikkeamisesta

- Poikkeaminen koko -osa-alueesta ja "korvaaminen" muilla tutkinnon osan valinnaisilla osaamistavoitteilla ei vaaranna opiskelijan mahdollisuutta saada tutkintoa suoritetuksi ja tutkintotodistusta
- Poiketun osa-alueen tilalla suoritettuja valinnaisia osaamistavoitteita käsitellään osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen tilanteessa "tavallisena" suorituksena
- Jos opiskelijalle tunnustetaan osa-alue, jonka osaamistavoitteista on poikettu, merkitään tunnustamisen viitetietoon tieto poikkeamisesta alkuperäisessä muodossa

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Osaamisen tunnustaminen YTOissa

- Aiemmin hankittua osaamista tunnustetaan osaksi suoritettavaa tutkintoa lähtökohtaisesti tutkinnon muodostumissääntöjen mukaisesti.
- Tutkinnon muodostumisen kohta määrittelee, miten osaamisen tunnustaminen toteutetaan.

Osaamisen tunnustaminen YTOjen valinnaisiin osaamistavoitteisiin 1/3

- Tutkinnon perusteissa määrättyjä valinnaisia osaamistavoitteita
 - aiemmin hankitun osaamisen tulee vastata tutkinnon perusteissa olevaa osaamista ja osaamisen tulee olla ajantasaista
 - voidaan tunnustaa vain kokonaisia osa-alueita

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Työyhteisön jäsenenä toimiminen

Opiskelija

- tunnistaa oman roolinsa työyhteisön jäsenenä
- työskentelee työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti
- noudattaa sovittuja toimintatapoja ja kehittää omia toimintatapojaan.

Työelämän erilaisissa vuorovaikutus- ja ryhmätilanteissa toimiminen

Opiskelija

- toimii rakentavasti erilaisissa työelämän vuorovaikutustilanteissa
- kehittää vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen mukaisesti
- toimii erilaisissa ryhmätilanteissa oman työtehtävänsä ja työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti
- käyttää tarkoituksenmukaista psykologista tietoa oman ja työyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi.

Alan työtehtävien selvittäminen kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla

Opiskelija

- etsii itsenäisesti tietoa oman alansa työpaikoista kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla
- löytää itselleen soveltuvia työpaikkoja kansallisilta ja kansainvälisiltä työmarkkinoilta.

Osaamisen tunnustaminen YTOjen valinnaisiin osaamistavoitteisiin 2/3

- Koulutuksen järjestäjän päättämät muut valinnaiset osaamistavoitteet, jotka tukevat kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita
 - aiemmin hankitun osaamisen tulee vastata koulutuksen järjestäjän päättämiä osaamistavoitteita (osa-alueita) ja osaamisen tulee olla ajantasaista kun tunnustetaan osaamista koulutuksen järjestäjän päättämiin osaamistavoitteisiin
 - mikäli opiskelija on suorittanut aiemmin toisella koulutuksen järjestäjällä heidän "paikallisen osa-alueen" osaaminen voidaan tunnustaa ilman vastaavuuden ja ajantasaisuuden arviointia. Tällöin osaaminen tunnustetaan suorituksen alkuperäisellä nimellä ja laajuudella

Osaamisen tunnustaminen YTOjen valinnaisiin osaamistavoitteisiin 3/3

- Valinnaisiin osaamistavoitteisiin voidaan sisällyttää opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista, joka **tukee** kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita
 - Tällöin ei arvioida aiemmin hankitun osaamisen ajantasaisuutta tai vastaavuutta
 - Osaaminen tunnustetaan aiemman suorituksen alkuperäisellä nimellä. Tunnustettaessa osaamista lukio-opinnoista käytetään laajuuden määrittelyssä osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen määräyksessä määritellyjä kertoimia. Tunnustettaessa osaamista korkeakouluopinnoista, koulutuksen järjestäjä päättää tunnustamisen laajuuden, joka voi olla 1-9 osaamispistettä.

Osaamisen ajantasaisuuden arviointi

- Ajantasaisuuden arvioinnissa varmistetaan opiskelijan osaamisen olevan edelleen ajantasaista.
- Osaamisen ajantasaisuutta arvioidaan kokonaisuutena osa-alueen keskeisen osaamisen näkökulmasta.
- Ajantasaisuutta peilataan tutkinnon perusteiden edellyttämään osaamiseen ei aiemman suorituksen vaatimukseen
- Ennen ajantasaisuuden arviointia opiskelijalle voidaan antaa osa-alueen osaamistavoitteet, jotta opiskelija voi itse peilata osaamistaan osaamistavoitteisiin

Osaamisen ajantasaisuuden arviointi

- Ajantasaisuutta voi todentaa esimerkiksi sellaisissa työtehtävissä tai harrastuksissa toimiminen, jossa on käytetty kyseistä osaamista -> opiskelija kuvaa toimintaa, jossa osaamista on käytetty
- Osaamisen ajantasaisuutta voidaan todentaa myös opiskelijan esittämien dokumenttien, kuten työtodistusten, portfolioiden ja työnäytteiden perusteella.
- Lisäksi osaamisen ajantasaisuutta voidaan todentaa haastattelemalla opiskelijaa.
- Mikäli osaamisen ajantasaisuutta ei voida todentaa em. keinoin ohjataan opiskelija hankkimaan tarvittavaa osaamista ja/tai mahdollisuuksien mukaan osoittamaan osaamisensa

ammattillinenkoulutus@oph.fi

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in green and blue. The lines flow from the bottom left towards the top right, creating a sense of movement and energy. The green line is more prominent in the center, while the blue line is visible on the left and right sides.